

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1900.

XXIX. évfolyam. 62. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 >
Negyedévre	—	—	—	6 >
Egy óra	—	—	—	2 >
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, március 16.

A költségvetési vita.

Budapest, március 15.

(P. C.) A magyar képviselőházban a költségvetési viták rendszeresen hosszúra szoktak nyúlni és a világ egyetlen parlamentjében sincsenek olyan budgetviták, melyek tartamra a magyar országgyűlés szokásaival mérkőzhetnének. Ennek magyarázata, de egyúttal indokolása is abban van, hogy a költségvetési vitában minden nagyobb és kisebb fontosságú országos ügyet szóvá lehet tenni és hogy az általános vitát az egyes tárcáknál ismét általános vita követi. Indokolja ezt a jelenséget a mi különös sajátosságunk és a kormányok már akkor számolnak a költségvetési vitának bizonyos szokásszerű tartalmával, mikor a munkaprogram felállítására körül fáradoznak. Bizonyosan joga van minden parlamentnek idejét úgy beosztani, amint jónak gondolja és már e szempontból sem lehet kifogást tenni a mostani budgetvita tartama ellen. Még kevésbé lehet a jelen pillanatban fenforgó viszonyok közt, midőn egy megbuktatott rendszer után új kormányzati rendszert inaugurálnak s egy új kormány új tervekkel és új munkaprogrammal lép az ország elé, hogy egy évi lázas tevékenységéről az új korszak indokolása végett számot adjon és a dolgok jövő alakulásának körvonalait megrajzolja, amint azok a kormányon levő kitűnő férfiak terveiben mutatkoznak.

Ez nemcsak a kormányban ülő új férfiakról, Széll Kálmán miniszterelnökről és Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszterről szól, aki közgazdasági téren egész áldásos átalakítást kezdett, magyar ipart teremt, a kereskedelmet és forgalmat új pályára tereli és az anyagot kereskedelmi politikai viszonyainak jövő alakulásához összehordja. Szól ez a volt kabinetből ügyeik élén megmaradt miniszterekről is, kik az új miniszterelnök rendelkezésére bocsátották magukat és a saját sziklaszilárd meggyőződésükhöz képest az új programot a jog-, törvény- és igazságról érvényre juttatva látták.

De minden készség mellett is, melylyel a jelenleg folyamatban levő költségvetési vita hosszú tartamát jól indokoltnak tartjuk, el kell ismernünk, hogy e vita tulságos elnyújtása mellett rendkívüli okokat nem lehet felhozni. A kormánynak nemcsak terveit és programját kell előadni, hanem neki dolgoznia is kell és ezenkívül feleltet fontos munkálatokat befejezni. Legnagyobb nemzetközi fontosságú ügyeket kell nemcsak elintéznie és a vita rendkívüli fejlődése megakadályozza abban, hogy az országgal szemben való kötelességét teljesíthesse. Ezenfelül az ország ügyeit eléggé kimerítő módon tárgyalják; a kormány programját, terveit, szándékait lelkiismeretesen kifejtette, előadta és még sem gondol rá senki, hogy a költségvetés sommásabb tárgyalását hozza javaslatba, ami különben az ország szerte divó bőbeszédűség és alaposság mellett hiába való kísérlet lenne.

Azonban mindennap szaporábban tűnnek fel olyan jelek, melyek azt mutatják, hogy maga a képviselőház kezd már jól lakni a költségvetési vitával és a kormány befolyásának abban az irányban való érvényesítésére óvatja, hogy vessen véget a kolosszális időfeecsérlésnek. Ámde Széll Kálmán miniszterelnök ez irányban még csak célzásokat sem akar tenni és ha, mint néhány nap óta gyakrabban hangoztatják, arra kerülne a sor, hogy az ülések tartamát egy órával meghosszabbítják, ezt sem lesz szabad a hosszú költségvetési vita ellen intézett rendszabálynak tekinteni, hanem úgy kell megítélni, hogy a kormány a kötelességeinek is eleget akar tenni, melyeket az ország emel munkarejével és munkakedvével szemben.

Abból a körülményből, hogy a földmívelésügyi miniszterium költségvetése felett imént kezdődött vitához szokatlanul sok szómonk iratkozott fel és hogy e szónokok túlnyomó részben kormánypártiak, rövidlátó politikusok helmi obstrukciót következtetnek, melyet a kormánypárt üz

a kormány ellen. Ámde nem szabad feledni, hogy Magyarország most kezd akarni iparállammá lenni és hogy még mindig olyan kulturállam, melyben a földmívelésért már sok történet ugyan, de még sokat is kell tenni és hogy a földmívelésügyi budgethez már a természetes tényállás folytán is mindenkinek van valami mondani valója.

E politikusokkal a tényeket kell szembe állítani s meg kell velük értetni, hogy a magyar képviselőház jogosult is, hivatott is, hogy a mezőgazdaság nagy világharcában ő is mondjon egy szót, hogy azonban mindenesetre elérkezett az ideje, vagy már meglehetősen közel van, mikor e vita természetes határai kezdődnek és gyorsabb tempóba kell vágni, hogy a kormányt a budget megszavazásával minden irányban akcióképesse tegyék.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad.

— Személyi hír. Szentgyörgyi Jablanczy Sándor altábornagy, a csendőrség főfelügyelője, hivatalos ügyben ma Nagybeeskerekre érkezett.

— Március idusa. A felsőkereskedelmi iskola növendékei is méltó módon ünnepelték meg március 15. ikét. Az ifjusági dalárda által előadott himnusz után Deutsch Ernő szavalta el Aliquis-nek lapunkban is megjelent alkalmi költeményét. Népdalokat adott elő ezután az ifjusági dalárda, amit Boross Ede felolvasása követett. Majd Móra István „Ötven év után” című költeményét szavalta Fenyéri Jakab, mire a szöveget eléneklése után a szép ünnepély véget ért.

A nagybeeskereki keresztyén ifjusági egyesület tegnap este 8 órakor családias jellegű összejövetelt tartott március 15. ike alkalmából. Az ifjuság énekkara által előadott himnusz után Szalay József ev. ref. lelkész tartott

A „TORONTÁL” tárcája.

Nyílik az idő.

Kint, erre mifelénk, alacsonyak a házak és szerfölött egyszerűek az emberek. Az ablakokat muskátlivirággal rakják tele, az eresz alá pedig füzéres piros paprikát kötöznek föl, annak bizonyosságául, hogy paprikatermelők. Voltaképpen cégeknél kellene lenni ennek a vörös függőnynek, azonban díszes, büszkesége a parasztnak, hogy ime, az ő derékfájító, nehéz munkáját mielő szép gyümölcsessel jutalmazta a természet. Annál magasabbak azután a fák és terjedelmesebbek az udvarok és a kertek. Szabadabb, üdőbb, illatosabb a levegő. Es az élet is oly szép rendszeres, beosztott. Hajnalban, a mint az Isten napja világosságot ad a földre, a fehér házakban megindul a dolog és halad szaporán egészen napestig.

Akkor elcsöndesedik a lánydal, az apró ablakok mögött ellobbannak a pilácsok s mintha álom nehezedett volna a tájra: csönd lesz mindenfelé.

Szép ezt az életet nézni, ilyenkor, téiben is. Valami megnyugvásféle tölti el az ember lelkét, amint látja a szorgalmas, becsületes munkát, mely olyan mint az arany, tiszta és értékes.

Még szürke a hajnal, mikor kijön a gazda a házból és az istállóba indul megszenézni a jószágokat Közbe az alomszalmát rendbehozza, azután abrakot ad a tehéneknek (mert e nélkül

nem adják le a tejet) s megy ismét vissza a házba. Kisvártatva előkerül az asszony. Az már edényeket hoz és megy fejni. Szinte párolog a hűs levegőn a friss tehéntej amint vízsi befelé, hogy ott nekikászóldjon s utnak eredjen a város felé, ahol ilyenkor még alszanak az emberek s reggeli nap elé függőnyt tesznek az ablakokra. Később a malacok is jelt adnak magukról az ólban, ekkor újra kikecmereg a házból a gazda s valami szakajtófélében enni visz nekik.

Azután vizet merít s a vályuba önti. A merigetőt leteszi s kedvtelve nézi a falánk jószágokat, a mint egymást bökdösik az eledelért. E közben kijön a lány is, meg a gyerek is. A lány buzaaljat szór a szárnyasoknak, a gyerek hóna alatt ellenben könyv van, a kezében nagy darab barna kenyér, eszik és ballag az iskola felé.

Ez a reggeli munka így téli időben. Nyáron ilyenkor már kint vannak a földteken s mire feljön a nap, csorog róluak a verejték. A föld azonban most pihen, ilyformán pihenni kell az embernek is s csak a ház körül való munkában serénykedhet. Voltaképpen ez az időszak a természet éjszakája. A pihenés, az erőgyűjtés szaka. Rövidebbek a nappalok is, hidegebb, erőtelenebb a nap sugara is. Jön azután sokára egy egyhe fuvallat, mely olyan, mintha az ébredő természetnek az első sóhajtása lenne. A föld porhanyosodni kezd, a nap fénye élénkebb, ragyogóbb lesz, a fákon valami sejtelemszerű zöldszin váltja föl a téli barnaságot. Es az ember ereiben is pezsdülni kezd a vér, vágyat, akaratot érez kimenni a levegőre, a napsütésre, hogy meg

fürösztesse lelkét az aranyfényvel előntött, puha levegőben.

Itt az átellenes szomszédban szintén földmívelő ember lakik. Néven nevezve Lakatos István. Nyáron ő is a földet tartja, télen pedig pihen, vagy barkácsol. Most a szobában, az ablaknál dohányt vág. Leveles dugott dohányt, amit bieskaéllel apróz s azután a tenyere között összemorzsol. E közben jön fölfelé a nap, sugarait előnti a tájon, ahol ragyog a reggeli dér s lombtalan fák nedves ágai.

Azután belopódzik a verőfény a ház ablakán s egyszerre világosság támad a szűk szobában. István megáll a munkájában, megátalkodik. Olyan jól esik nézni ezt a ragyogást, ezt a derengő fényt, mely lassan halad fölfele a falon, egészen az aranykeretes képig, melyről egy hófehér aggastyán tekint le rá szelid kék szemével. Egy ősz martir, aki némaságában is lelkesít, tanít a hazaszeretetre s akinek tekintetéből a lemondás, a számkivetés panasztól olvassák ki az apró házakban lakó egyszerű emberek. Azután lassankint tovább vonul a fény, a glória eltűnik a képről s a szobában ismét a megszokott árnyék borong.

A megilletődés érthető, mert lám, hónapok óta nem mutatkozott a napsugár a homályos kis lakásban. A nap hidegen, alacsonyan poroszkál a téli hónapokban és sugarait derült időben is föltartják az átellenes házak falai.

Ilyenkor érezzük leginkább, hogy minő varázsa van az Isten napjának. Hívja, vonzza az embert kifelé, épen mint a más, egyéb

előadást az ünnep jelentőségéről, hazaszeretetre buzdítván az ifjakat, utána Polyák József szavalta el a Talpra magyart, ezután Szöllőssy Károlyné szavalta lendülettel Várady Március 15-én című költeményét, Hillárius János szavalata után az énekkar a szózatot énekelte, amely után szünet következett, mialatt theát szolgáltatott fül a résztvevőknek. Volt ezután tréfás tombola, tréfás darabok előadása és a vegyes, férfi és női énekkar által sikerülten előadott darab zárta be a szépen sikerült ünnepséget.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** Ma érkezett le a belügyminiszter rendelete, melylyel jóváhagyja a Nagybecskerek r. t. város által a fogyasztási adópótlék tárgyában alkotott szabályrendeletet, amely e szerint azonnal életbelép. Ez által a városi lakosság abba a kellemes helyzetbe jut, hogy a községi pótladó körülbelül 6%-kal kevesbedik. A város eme fogyasztási adópótlékek szedésére egész 1901. december 31-éig van jogosítva, amikor valószínűleg elkészül a törvény — mely a bel és pénzügyminiszteriumokban munkálatban van — a városok pénzügyeinek és háztartásának végeleges rendezéséről, amelyben gyökeres segítség lesz a városoknak ama kalamitásain, hogy a községi pótladót a tisztviselők és katonatisztek nem fizetik, mert a kiírandó fogyasztási adópótlékek által indirekte ezek is hozzá fognak járulni a város közterheinek viseléséhez és mi fő, a direkt pótladó kevesbedni fog.

— **A munkások érdekében.** A földművelésügyi miniszterium munkásügyi osztálya a községi és törvényhatósági munkásközvetítőktől beérkezett jelentések alapján nyilvántartja azon munkásokat, kik lakhelyükön kívül is hajlandók munkát vállalni. A miniszterium munkásügyi osztálya mindazoknak, akik munkásokat óhajtanak felfogadni, szóbeli, levélbeli vagy távirati megkeresésre díjtalan felvilágosítással szolgál s a munkások szerződését megkeresésre készséggel közvetíti.

— **A temesvári kereskedelmi és iparkamara** szerdán délután tartotta rendes havi ülését melynek tárgyai közül közöljük a bennünket közelebbről érdeklőket: Vest Ede kamarai elnök mindenekelőtt beszámol a Béga hajózatvá tétele és a temesvári üzletvezetőség ügyében a kormányhoz menesztett nagy küldöttség eredményéről, a mi az ülés részéről lelkes éljenzés közben tudomásul vétetett. Egyben elnöklő javaslatára a küldöttségben részt vett tényezőknél, de különösen Desseffy Sándor megyés püspöknek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. — Pancsova városnak gabonaüzleti szabályrendelete, mint a tényleges viszonyoknak meg nem felelő, nemleges értelemben véleményeztetik. A nagyikindai kir. fogházfelügyelőség kérelme az ottani fogházban készített kosárművek ajánlása iránt — elvi okokból elutasították. — A kamara 1899. évi zárszámadatai 96 228.88 korona öszbevétel (készpénzathozat és illetékjövdelem) és 46.904.04 kor. kiadással, továbbá 49.324.84 kor. pénztári felesleggel; a nyugdíjalap zárszámadatai pedig 73.412.72 kor. vagyonállománnyal jóváhagyattak és ehhez képest számadóknak a felmentvény megadatott.

teremtényeit. Lakatos is abban hagyja a dolgát és jön ki a fény után. A ház elé, ahol szellőszaladgál és zörgeti az eresz alatt a száraz paprika csöveket. A lány fuvallatban érezni lehet most a megmozdult természet szívverését, az érkező tavasz körülölelő, meleg csókját...

Kint a ház előtt, a kerítés mellett megáll és járhatja a tekintetét le-föl a széles fás utcán. Az most tele van apró gyerekekkel. Egy része falhozverőskét játszik fületlen gombbal, mások meg az árokparton ütik a fadólét. Es vidám kacaj, a folszabadt élet lárma hangzik itt is, amott is. Mindezt gyönyörűség nézni. Az élet apró hajtásainak rügyezését, elevenességét látja bennök az ember. István is kedvtelve nézi a fürge emberkéket, azután megindul, megy befelé a kertbe szemlélődni. Cammogva ballag a hosszú ösvényen és sorra veszi a gyümölcsfákat, továbbá a bokrokat a kerítés tövében. Hát azokon is meglátszik már a zsendülés. Az ut mentén kibujt a fű, akkora, mint egy ujjnak a vastagsága. Es vékony, szinte remeg a szellőben.

A fák is tele vannak rügyekkel, de még csak most kezdenek megpattani; barna héjukból most iparkodik kikandikálni a zöld élet. Csak az orgonafákon haladt előbbre a tavasz munkája. Ott már kibontakoztak a rügyek, levél is kerül, pici, mint az egér füle.

Amint végére jár István a szemlélődésnek, beteszi maga után a kertajtót és megy a hámbárba. Ott hevernek a szerszámjai. Az ásó, kapa, gereblye, nyesebőllő, meg egyéb más készségek, melyek a földműveléshez kelnek. Ezeket egyen-

— **Az örökimádás templomra időközben**

befolyt:			
Tolvádia községtől		16 kor.	80 fill.
Bencze Gyuláné	gyűjtése	35 "	80 "
Arczfalvi Gyuláné	"	13 "	80 "
Dávid Józsefné	"	4 "	30 "
Rácz Emília	"	15 "	— "
Magenbauer Fanny	"	21 "	— "
Kayser Lajos	"	4 "	— "
Pulay Románé	"	14 "	66 "
Tószóghy Ilona	"	7 "	24 "
Zsigmondfalvi persely	"	1 "	34 "
Csávossy Gyuláné	"	44 "	40 "

Összesen 178 kor. 34 fill.

Hozzá az eddigi 212 kor. — fill.

Eredmény 390 kor. 34 fill.

mely összeg itthelyt gyümölcsözőleg elhelyezve van, ezentul a központba szállított 4000 kor.

— **Derül-borul.** Sehogysem tudunk már eligazodni az idő eszejárásán. Egyszer kiderül, máskor beborul, ha akarja vemhes, ha nemakarja nem az. Egypár napig szép verőfényes időszak volt, tegnap aztán ismét neki gabalyodott. Komor nehéz felhőket vonultatott fel az ég ivére s a készülődésnek az lett a végeredménye, hogy ismét nyakunkba szakadt a hó. A jó Isten tudja, hogy mi minden lesz még, ha ez így tart!

— **Csöd.** Kékési Sámuel, a kikindai Nemzeti szállodás és neje ellen az ottani királyi törvényszék elrendelte a csödtől és csödtömegmondokul dr. Hochstrasser János ügyvédet, helyettesül pedig dr. Erling Károly ügyvédet nevezte ki.

— **Gyilkos halászkok.** Kegyetlen gyilkosságról ad hírt levelezünk: A tiszai halászati jogot felrészben a bácsmezei községek, felrészben a torontálmezei községek bírják. Mindegyik község a halászati jogot bérbe adja a halászkoknak. A torontáli oldalra eső tiszai részt az aracsi halászkok bírják bérbe, akik éjnek idején át szokták huzni a hálót a bácskaj oldalra is, ami által a bácskai halászkokat megkárosítják. E hó 9 én éjjel négy aracsi halász ismét felhajtott Martonos al s hálójukkal átkerültek a bácskai oldalra is. Csíhás András és Barta Vince martonosi halászkok, a mint ezt észrevették, csónakra ültek, hogy elfogják az aracsi halászkokat. A Tisza közepén találkoztak. Csíhás és társa el akarták venni a szerb halászkok hálóját, de a szerb halászkok ellenszegültek ennek a kísérletnek. A csónakokban ülő ellenfelek ekkor az evezőlőz kaptak és azzal mértek egymásra hatalmas ütéseket. De mivel így nem tudtak egymásban nagyobb kárt okozni, a szerbek, kik nagyobb számban voltak, felfordították a két martonosi halász csónakját, minek következtében azok a Tiszába estek. A két vízbefordult halász uszni akart, de ekkor a szerb halászkok addig verték őket fejbe az evezőkkel, amíg azok eszméletüket veszítve, a víz alá merültek. Csíhásnak a fia, a martonosi partról nézte a küzdelmet, befutott a községbe s a csendőrségnek jelentést tett az

kint előveszi, nézi, megkopogtatja azután mert ráér, munkába fog.

Az ásó és lapátteleket kalapáccsal egyenesre veri, a nyesebőllőt megszirozza, a gereblyébe új nyelet farag, szóval előkészíti valamennyit a munkához.

Es így halad az idő, a nap megy fölfelé a világos tiszta égboltozaton, a gyerek is előkerül az iskolából. István is elvégzi a dolgát s újra kikerül a ház elé. Áll és pipál, továbbá hallgatja a verebeket, melyek csiripelnek a tetőszélen, a fákon és vidáman röpdösnek ki-be a fecskéfészkekbe, mintha éreznék, hogy ide se üthetik be már sokáig a csőrüket.

Egyszerre csak hang üti meg a fülét. Gyerekhang, mely lassan kezdődik, azután keményebb lesz, majd dörög mint a habmorajlás. Azt mondja:

Talpra magyar, hi a haza

Itt az idő...

A Pista, az oskolásgyerekek tanul verset, készül a népkör március 15-iki ünnepélyére.

Ime, ember nem szól bele ezekben a munkákba. Nem mondja senki sem a férfinak, sem a gyermeknek, hogy ezt ne tegye, erre készüljön, mégis tette kel a teremtett lény és végzi önkéntelenül a dolgát. A szívben, a lélekben megfogamzik az isteni akarat és kipattan, mint a fűszál, kitor, mint az éjszakai sötétség előző virradásnak az első sugara. Es mi nézzük ezt is, amazt is, nem tudunk semmit, csak éreznük.

Cserzy Mihály.

esetről. Mire a csendőrség leérkezett a Tiszára, a szerb halászkok elmenekültek ugyan, de számszámukat már nem tudták magukkal vinni. A visszamaradt halászszerzők alapján sikerült a csendőrségnek kinyomozni a gyilkosokat, akiket Tesity Jevrem, Bardner Milo, Hovocky Járó és Zsikity Szevén személyében másnap le is tartóztattak. Csíhás és Barna holttestét eddig még nem sikerült megtalálni.

— **Szabadsághős a kórházban.** Szegedről írják: Egy görnyedt hátú, fehér haju aggastyán kocogtatott be a városi kórház kapuján. Könyök hullottak a szeméből és úgy könyörgött esdekelve, hogy adjanak neki egy ágyat, ahol megpihenhet, mivelhogy nagyon beteg. A kórházgondnok szóba elegyedett az öreg emberrel és érdekes dolgokat ázott ki a fehér haju aggastyán emlékezetéből. Elmondotta, hogy Tomalik Ferencnek hívják és 48-ban végigküzdötte a szabadságharcot. V. Ferdinánd uralkodása alatt már testőr volt a bécsi udvarnál és onnan szökött haza, a mikor harcba kezdett az ország. Ott volt Világosnál is és együtt bujkált azokkal a vitézekkel, akik Kossuth Lajost kísérték ki az országból. Később Oroszlámosra jutott, ahol gróf Batthyányi uradalmában volt alkalmazva, mint a gróf huzárja. Pár hónappal ezelőtt idegen kézbe jutott az uradalom. Kibérelte azt valami gazdag kereskedő és az utjára engedte a hófehér haju embert. Járt falulról-falura koldulva, amíg most a kórházba kergette a nyomor.

— **Hány éves?** — kérdezték tőle a kórházban.

— **Száz** — mondta és elgondolkozott. Visszaszállt képzelete lassan a múltba és meg-elevenedett előtte élete, ifjúsága, amely színes volt és változatos, mint a felhő, amely az égen uszik. A gondok ezalatt az írásait vizsgálta. Azokból kitűnt, hogy még nincs száz éves az öreg ember. Két-három év hiányzik a nagy számból. Figyelmeztették is erre Tomalikt.

— **Nincs meg maga száz éves.**

Hát csak közel vagyok hozzá, kérem — mondta egykedvűen az öreg.

Később felvezették a kórterembe és ágyat jelöltek ki a számára.

— **A mamának nagyon tetszik.** Egyik helybeli divatúru üzletben több hölgy volt együtt s nagyban próbálgatták a legújabb modelleket. A divatúruszó egyik csikszemű kis hölgyike mamájának a délelőtti folyamán egy remek kalapot küldött s a mikor javában folyt a csvegés a színtársulatról s a kis csikszemű angyal Szentmiklóssyról, a társulat baritonistájáról elragadtatással beszélt; hirtelen közbeszólt s a küldött kalapról tudakozódva, kérde, hogy:

— **Megtetszett a mamának?**

— **Óh! a mamának nagyon tetszik!**

A divatúruszó a kalapról beszélt, a kis nagysámmeg folytonosan a baritonistát dicsérte s csak akkor vették észre a félreértést, a mikor a divatúruszó nagy örömmel mondotta, hogy:

— **Remélem a mama megveszi?**

A kis leány fülig pirul.

— **A baritonistát?**

— **Dehogy! ... a kalapot.**

— **Jha vagy ugy. Kegyed a kalapról beszél?**

— **A kisasszony meg a baritonistáról?**

S lön hangos kacagás.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerek anyakönyvi hivatalban legújabbban a következők bejelentések történtek:

Született: Gazdig György, rk. kőműves, leánya. — Goszpodinácski Pál, rk. földműves, fia. — Turi Imre, rk. földműves, leánya. — Kálmán István, rk. cipész, leánya. — Dankov Mihály, rk. házmaster, fia. — Szelgrád Mátyas, rk. vasuti munkás, leánya. — Sztójáncsev Döme, rk. napszámos, leánya. — Zombori Rónay Jenő, rk. főispán, fia. — Papp József, rk. napszámos, leánya. — Mester Mátyas, rk. napszámos, fia. — Hajdu András, ev. ref. napszámos, fia. — Raskov Szilárd, rk. timár, fia. — Weber Henrik, rk. vasuti kézbesítő, leánya. — Glockner János, rk. betűszedő, leánya. — Bzdusok János, ág. ev. napszámos, fia. — Rácz Mária, cigányleány, fia. — Fekete István, rk. vasuti hivatalnok, leánya. — Milanov Márk, rk. földműves, leánya. — Lalestin Mihály, rk. földműves, leánya. — Wensohn Ferenc, rk. ács, leánya. — Dr. Várady Imre, rk. ügyvéd, leánya. — Sötét Balázs, rk. napszámos, fia.

Meghalt: Özv. Szász Andrásné szül. Boros Anna, rk. 72 éves, szívbj. — Nádaski Radivoj, rk. 17 éves, földműves, melihártyalob. — Ruzsity Lyubomir, rk. 7 napos, napszámos fia, göröcsök. — Szlankamenac Dömené szül. Turinszky Perszida, rk. 24 éves, tüdővész. — Özv. Tóth Jánosné szül. Simonyi Annak, rk. 100 éves, aggkór. — Perez Elek, rk. napszámos, 53 éves, tüdővész. — Feimer Ernő, rk. 2 hónapos, megyei hivatalnok fia, agyhártyalob. — Kirtvánszki Krisztina, rk. 5 éves, napszámos leánya, tüdőlob. — Sztóits Bogolyub, rk. 2 hónapos, napszámos fia, bélhurut.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Péntek: Napoleon öcsém.
Szombat: Háromláb kapitány.

* **Bánk bán.** A legnemzetibb magyar drámák egyike, Bánk bán került tegnap este összevágó, kerekded előadásban színre. Kalmár Gyula a címszerepben egyik legjobb alakítását mutatta be. Legjobb ott volt, a hol Bánk töpreng, az a szenvedély azonban, a mely kiragadja a nemes és egyébként nyugodt főurat önmagából s kezébe adja a tört, — nem volt elég karakterisztikus. Kalmár sokkal jobb a hideg, elegans szerepekben, a hol a filozofáló elme lép előtérbe, s így Bánkja sok helyütt lassunak tetszett. Szó sincs róla, Petur, az elégtelen magyar típusa, vagy akár Biberach, sokkal jobban megfelelt volna az ő egyéniségének, azonban így is föltétlenül dicséretet érdemel, mert a szerepét pompásan játszotta meg s teljesen érvényre juttatta érzésteljes, szép organumát. A sürűen felhangzó, sokszor orkányszerű taps nagy része neki szólt. Déri Béla Petur bánt játszotta perfektül, nagy hatás mellett, Kovács Sándor, a komikus pedig Biberach szerepében keltett meglepetést sokoldalúságával. Holéczy Ilona mint rendesen, ezuttal is fejedelmi jelenség volt. Holmi kisebbszerű deklamálástól eltekintve mindvégig kiválóan állt a játék. A darab kiállítására, ha nem is volt mindenben korbü (a mit végtére nem lehet kívánni vidéki társulattól) szemrevaló képet nyújtott, a rendezés pedig kifogástalan volt. Hogy azonban a közönség modern ízlése mégis csak jobban huz az Osztrigás Micik felé, azt tegnap is bebizonyítva láttuk, mert a színház alig telt meg félig.

* **Az előadások kezdete.** A színházban az előadások a mai naptól kezdve este 7/8 helyett 8 órakor kezdődnek. Az igazgatóságot — igen helyesen — az vitte erre az újításra, hogy a közönségnek korán van a 7/8 s mindig akad elkésett, aki zavarja az előadásokat.

* **Háromláb kapitány.** Kövesi Albert, a jelenleg Nagybecskerek vendégszereplő kiváló komikus bohózata kerül holnap este színre a szerző felléptével. A darab, a melyben az egyik mulatságos helyzet a másikat követi, a nyáron ötvennél több előadást ért Budapesten a városi színpadon.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztári közgyűlések.

Március 18. A Toráki hitelszövetkezet mint az orsz. közp. hitelszöv. tagja rendes közgyűlése.
Március 22. A „Fényi takaré- és előlegezési szövetkezet“ IV. évi rendes közgyűlése.
Március 29. A „Torontál-Tordai hitelszövetkezet“ rendes évi közgyűlése.

x **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájásnál, fejfájásnál, köszvénynél, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórban, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményt nyújtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony-Pain Expeller“ vagy „Richter féle Horgony-Liniment“ kéréndő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén f. évi március 10-től március 16 ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Vukov Zsiva, Pája, Milica és Aca tulajdonát képező 1 hold 200 □-öl szőlőjét megvette Kurucski Aca 1100 koronáért.

Mircs Dusan 1802 öi. sz. házát megvette Podin Joca 1100 koronáért.

Rádics Szavetta 611 □-öl házhelyét megvette Kneip János és Karolin.

Kneip János és Karolin 48. öi. sz. házát megvette Weimer Ferenc és Erzsébet 4000 koronáért.

Valkó József 16 hold szándó földjét megvette Gajkov Rada, Laza, Sztaniszlavjev Sztava és Sztaniszlavjev Iván 8000 koronáért.

Gajkov Szvetozár 260 □-öl házhelyét

birói árverésen megvette dr. Eibeschtz Miksa k. Kozlovicski Misa és Stéva részére 200 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1900. évi március hó 16-án megtartott hetivásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.90	korona
kétszeres	"	6.30	"
rozs	"	5.00	"
árpa	"	5.50	"
zab	"	4.90	"
kukorica	"	2.80	"
széna I.	"	2.50	"
széna II.	"	1.50	"
szalma I.	"	1.00	"
szalma II.	"	3.20	"
burgonya	"	0.96	"
marhahús I.	1 kilogr.	0.88	"
zsir	"	1.04	"

Szerkesztői üzenetek.

M. Kis-Jécsa. Az 1898: XXIII. t. c. 47. §. utolsó pontjának rendelkezése teszi kívánatosá azt, hogy az említett törv. életbelépte előtt megalkult szövetkezetek ez év végéig átalakuljanak, mert csak akkor bírnak igényvel arra, a törvény életbelépte előtti időből függően tartott adó és illetéktartozásaik leírását kérni. Az átalakulás a jövőben is bármikor megtörténhet. Hogy ez mennyire kívánatos, azt bővebben magyarázni nem szükséges, elég arra utalni, hogy az Orsz. közp. hitelszövetkezet kötelekbe tartozó hitelszövetkezetek nem csupán hitelintézetek, hanem a hitelnyújtással tagjaik gazdasági érdekeik előmozdítására, anyagi viszonyaik javítására törekcsenek befolyjni és közös gazdasági célok megvalósítására törekcsenek.

Zs. Talán még ezen a héten.
B. Nem közölhető.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 16-án.

Budapest, március 16. (A „Torontál“ eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén csekélyebb érdeklődés mellett folytatta a földmívelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

A Reichsrathból.

Budapest, márc. 16. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik, hogy a Reichsrath mai ülése is botrányos jeleneteknek volt színhelye. Az elnök nem engedte meg, hogy Schönerer felolvassa interpellációját, ezért aztán Schönerer és Iro nagy botrányt provokáltak, hitványoknak, alávalónak, gazembernek nevezve az elnököt.

Lónyay gróf betegsége.

Budapest, március 16. (A „Torontál“ ered. táv.) Velenczéből jelentik, hogy gróf Lónyay influenza-ban megbetegedett. Stefánia özvegy trónörökösnek elküldte hozzá bécsi orvosát.

Dóczi Lajos báró.

Budapest, márc 16. (A „Torontál“ ered. táv.) A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a hivatalos lap holnapi száma közli a legfelsőbb királyi elhatározást, a mely Dóczi Lajost, a kiváló poétát és államférfiut bárói rangra emeli.

Egy polgármester halála.

Budapest, márc. 16. (A „Torontál“ ered. táv.) Pozsonyból telegrafálják, hogy Taller Pál polgármester ma meghalt.

Mozgósítás Oroszországban.

Budapest, márc. 16. (A „Torontál“ ered. táv.) Konstantinápolyból jelentik: Egyes diplomáciai képviselők a dél-oroszországi konzuloktól állítólag hírt kaptak, a melyek katonai behívásokról és mozgósítási előkészületekről szólnak.

Háboru.

Budapest, március 16. (A „Torontál“ eredeti táv.) Bloemfontainból jelentik, hogy Gatacre tegnap átkelt Oranjen és megszállta Bethuliat.

Budapesti gabonafőzsde.

Budapest, 1900 március 16.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései.

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára			
		kor-tól	kor-tá	kor-tól	kor-tá		
Bánsági	6	76	7.30	7.45	80	7.80	7.95
Tiszavidéki	76	76	7.45	7.65	80	7.85	8.10
Pestvidéki	76	76	7.25	7.45	80	7.85	8.—
Bácskai	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilos		
			70-72	6.25	6.35
Árpa	„	„	60-62	5.65	5.70
„	„	„	62-64	5.45	5.55
„	„	„	64-66	0.—	0.—
Zab	„	„	39-41	5.35	5.45
Tengeri	„	„	„	4.85	5.20
„	„	„	„	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, márc 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt jó, az árak szilárdak.

Köttetett:

Buza 1900 áprilisra	7.55—7.56
Buza 1900. szept.-re	7.79—7.80
Rozs áprilisra	6.33—6.34
Zab áprilisra	4.97—4.98
Tengeri 1900. májusra	5.28—5.29

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, péntek, 1900. március 16-án.

Zóna-előadás fél helyárrakkal:

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felv. Írták: Guthy Soma és Rákósy Viktor.

Személyek:

Tályay Kálmán	Deéry Béla
Lili, felesége	Holéczy Ilona
Barath Odön	Kalmár Gyula
Napoleon	Kovács Sándor
Fülöp, színházi sugó	Szentmiklóssy B.
Flóra, felesége	Páfi Mariska
Maczak	Szepessy Gusztáv
Bisotka, fogadós	Virágh Ferenc
Miska	Sz. Nagy Imre
Lizi	Zámory Irma
Zsuzsi	Arday Vilma
Gusztó, pincér	Csillag Benő
Narcisz, szobaleány	Erdei Boriska

Kezdete 8 órakor.

Holnap szombaton, március 17-én Kövessy Albert ur felléptével itt először:

Háromláb kapitány. (Énekes bohózat.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről

Érvényes 1900. március hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zsombolyáról:	délután 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról:	reggel 7 óra 45 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról:	délután 12 óra 55 p.; este 8 óra 34 p. éjjel 10 óra 18 p.
Verseczről:	délután 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról:	este 8 óra 34 p.
Zsombolyáról:	(keskenyvágányu vonalon) délután 11 óra 20 p.
Csösztelekről:	(keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:	
Zsombolyára:	éjjel 2 óra 15 p.; délután 4 óra 36 p.
Pancsovára:	reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra:	éjjel 2 óra 15 p.; délután 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verseczre:	reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunarra:	reggel 5 óra 59 p.
Zsombolyára:	(keskenyvágányu vonal) délután 5 óra kor.
Csösztelekre:	(keskenyvágányu vonal) délután 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 46 p.; délután 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Bánlak község előljáróságától.

728. ki. 900.

271-1.1

Hirdetmény.

Bánlak község képviselőtestülete 1900. évi február hó 4-én 385/I. kgy. számú határozatával Bánlak községnek 3400 kat. holdat kitevő urbéres határának és a dülő utaknak kataszter alapjáni felmérése határozottatott el.

Felkéretnek mindazon földmérő urak, kik ezen munkát elvállalására hajlandók, hogy zárt ajánlatukat folyó évi március hó 25-ig alólírott előljáróságnál nyujtsák be. Az elvállalt munkálatok folyó évi június hó 1-ig lesznek beterveztendők.

Kelt Bánlakon, 1900. évi március hó 13-án.

Községelőljáróság.

358. tkvi szám 1900.

257-1.1

Arverési hirdetmény és feltételek kivonata.

A perlaszi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a T. vásárhelyi takarékpénztár részvénytársaság javára 200 kor. tőke, ennek 1898. évi június hó 8 tól járó 6% kamata, 41 kor. 20 fillér már megállapított, 17 kor. 70 fillér jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: LX. t. cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében Szecsenyácz Koszta torontál-szigeti lakos ellen az ezen kir. járásbiróság területén a torontál-szigeti 975. sz. tkvben foglalt:

1. III. dülő 83. hrsz. I. oszt. szántónak Szecsenyácz Koszta nevéen álló 7/8 részére 382 korona 28 fillér;

2. hrsz. nélküli 800 □-öl kertre az 1881: évi 60. t. c. 116. § a alapján egészben 154 korona;

3. 61. hrsz. 520 □ öl szőlőre egészben 172 korona;

4. 23. hrsz. 325 □ öl szőlőre egészben 112 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Torontál-Sziget községében 1900. évi április hó 9-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban, mint Torontál-Sziget községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. A kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, 1900. évi január 19-én.

Tóth,
kir. aljbíró.

212. szám 1900.

259-3.2

Hirdetmény.

A temesrékasi telepítvényen a f. évben felállítandó 30 telepes házhoz szükséges 370.000 drb vályog, 280.000 drb faltégla, 200.000 drb fedélcserép, 1700 drb oromcserép és 120 gr. oltatlan fehér mész vállalatbani előállítására és biztosítása céljából f. hó 23-án d. e. 8 órakor Temes-Rékason a kincstári ispánságnál szó és írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A vályogból 150.000 drb f. évi június hó végéig, a többi pedig f. évi július hó végéig adandó át az építés színhelyén, minden egyes házhelyre 12150 drb szállítva s szabályszerűen összerakva. Vállalkozni lehet esetleg kisebb mennyiség előállítására és szállítására is.

A vályognak 29 cm. hosszú, 14 1/2 cm. széles és 10 cm. vastagnak kell lenni száraz állapotban.

A vályogvetéshez szükséges szalmát és polyvát a kincstár adja.

A vetőhelyre való szállítása és a vetéshez szükséges eszközök beszerzése vállalkozót terheli.

A vályog előállítás a készletnek az építés színhelyére való szállításával vagy a nélkül is vállalható.

Biztosítékul a vállalati összeg 5%-a teendő le.

A faltéglából 100.000 drb f. évi június hó végéig, 100.000 drb f. évi július hó végéig, és a fenmaradó 80.000 drb f. évi augusztus hó végéig adandó át kifogástalan minőségben és kellően összerakva az építés színhelyén.

A téglának 6.5 cm. vastag, 14 cm. széles és 29 cm. hosszúnak kell lenni s jól átdolgozott anyagból készült szabályos alakkal birni.

Biztosítékul a vállalati összeg 10% teendő le.

A fedélcserép és oromcserép három egyenlő részletekben és pedig f. évi július hó 15-én, augusztus 15-én és szeptember 10-én adandó át kifogástalan minőségben és kellőleg összerakva az építkezés színhelyén.

A fedélcserépnek 37.5 cm. hosszú és 18 cm. széles, az oromcserépnek pedig 35 cm. hosszúnak kell lenni.

Biztosítékul a vállalati összeg 10%-a teendő le.

Az oltatlan mész f. évi június hó 30-ig az építés színhelyén léssen átadandó.

A szállítandó mésznek első minőségűnek, tiszta fehér, könnyen és teljesen olthatónak és idegen anyagtól mentesnek kell lenni.

Biztosítékul a vállalati összeg 10%-a teendő le.

A faltéglából, a fedélcserép és oromcserépből a szállítandó minőség biztosítása végett egy-egy drb minta bemutatandó.

Felhivatnak tehát mindazok, a kik vállalkozni kívánnak, hogy a tárgyaláson személyesen, vagy pedig 1 kor. bélyegjeggyel és a kellő biztosítékkal ellátott írásos ajánlatukat, melyekben kiteendő, hogy a feltételeket ismerik és azoknak magukat feltétlenül alávetik, a fent kitett idő alatt az alólírott ispánságnál, a hol a részletes feltételek is betekinthetőek, beadni sziveskedjenek.

Temes-Rékason, 1900. évi márczius hó 5-én.

Magy. kir. kincstári ispánság.

215. szám 900.

258-3.2

Hirdetmény.

A temesrékasi telepítvényen a f. évben felállítandó falazott utcai ormu 30 telepes ház föld- és kőmives, nemkülönben a cserép-fedő munkájára f. hó 26-án d. e. 8 órakor Temes-Rékason a kincstári ispánságnál szó és írásbeli ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Ajánlatok nem csak az összes házakra, hanem azok egy részére is elfogadtnak.

Vállalkozó köteles a föld és kőmives munkát legkésőbb 1900. évi július hó 1-én megkezdeni és oly erővel folytatni, hogy minden héten legalább 3 ház elkészüljön, a vakolási, tapasztási és meszelési munkán kívül, mely a házfedél elkészülte után csak három héttel kezdhető meg s szeptember 25-ik teljesen befejezendő.

Az építési anyagokat, u. m. vályogot, téglát, fedélcserépet, homokot és meszet oltatlan állapotban a kincstár szállítja az építés színhelyére. A polyvát szintén a kincstár szolgáltatja, de az építés színhelyére való szállítása, és a vízzel való gondoskodás a vállalkozó feladata.

Biztosítékul a föld és kőmives munkánál a vállalati összeg 10%-a, a cserépfödésnél pedig 5% teendő le.

Felhivatnak tehát, a kik vállalkozni óhajtanak, hogy a tárgyaláson személyesen megjelenni, vagy pedig 1 kor. bélyegjeggyel és a jelzett biztosítékkal ellátott írásos ajánlataikat, melyekben kiteendő, hogy a feltételeket ismeri, és azoknak magát feltétlenül aláveti, fentkitett idő alatt az alólírt ispánságnál, — a hol a részletes feltételek is betekinthetőek — beadni sziveskedjék.

Temes-Rékas, 1900. évi márczius hó 5-én.

M. kir. kincstári ispánság.

Egy használt Ruszton Proctor-féle 10-es

cséplőgarnitúra,

egy Kühne-féle 13-as

sorvető,

két darab

csöves tengeri daráló,

egy kézi daráló,

külön-külön is eladó.

Cim a kiadóban.

264-10.4

A környéken, legélénkebb helyen (nagyvendéglő épületben) egy fűszer, csemege, liszt, pálinka és dohány-tözsdevel ellátott

üzlet,

más vállalat miatt azonnal átvehető. Csekély házbér. Évi forgalom 20.000 frt. 268-3.1

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Tüzifa. Kizárólag elsőrendű legfinomabb minőség.

Mérsékelt áron.

Valódi porosz szalon-köszén.

Kapható:

Kurländer Imre-nél Nagybecskerek,

Korona-utca 585/11. (Telefon 35. sz.)

Kurländer-udvar

Gizella-part (Telefon 89. sz.)

44-53.39

A Kurländer-udvarban több célszerűen épített üzlethelyiség kiadandó.